

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Κοινωνικών Επιστημών		
ΤΜΗΜΑ	Κοινωνιολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	631	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	8 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας (Σεμινάριο)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	6	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό κατ' επιλογήν/ Ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας (μάθημα)		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά / Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	http://www.soc.aegean.gr/ext-files/pm/pps/2019-631-gr.pdf		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Μετά την ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές αναμένεται να:</p>

- Δημιουργήσουν τις κατάλληλες γνώσεις για την κατανόηση, ανάλυση και κριτική ανάλυση - ερμηνεία ζητημάτων υγείας και ασθένειας.
- Πραγματεύονται επιστημονικά και μεθοδολογικά ζητήματα που σχετίζονται με τις διαφορετικές εκδοχές της υγείας και ασθένειας.
- Προτείνουν και θεμελιώνουν περιοχές εφαρμοσμένης (ποιοτικής) έρευνας, όπου τα αναλυτικά εργαλεία των ανωτέρω σχολών μπορούν να συγκροτήσουν εδραία κοινωνιολογική γνώση.
- Αναπτύξουν δεξιότητες σύνθεσης και ερμηνείας σε εμπειρικό υλικό που προέρχεται από την εφαρμογή της κοινωνιολογικής μεθοδολογίας σε διάφορες περιοχές της υγείας και ασθένειας.
- Παρουσιάσουν και συντάξουν και να παρουσιάσουν ένα προκαταρκτικό σχέδιο εργασίας και έρευνας για ένα συγκεκριμένο θέμα μελέτης.
- Καταθέσουν γραπτή σεμιναριακή εργασία, σύμφωνα με τους κανόνες της ακαδημαϊκής συγγραφής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών*

*Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης*

*.....
Άλλες...
.....*

*Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών,
Αυτόνομη εργασία,
Ομαδική εργασία,
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον,
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον,
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών,
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα,
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον,
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου,
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής,
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης,
Σύνταξη ερευνητικού σχεδίου και ερευνητικών προτάσεων.*

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας θα προσεγγιστούν κυρίως ερευνητικά ζητήματα που σχετίζονται με την κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας. Για παράδειγμα θα μελετηθούν θέματα όπως η σχέση ιατρού-ασθενή, η διάδραση ασθενή με το οικογενειακό περιβάλλον, η επιλογή της θεραπείας, η ιατρική εξουσία, η πολιτική και πολιτισμική διάσταση της ιατρικής φροντίδας, η εξουθένωση των φροντιστών και του ιατρικού προσωπικού, η εμπειρία της ασθένειας, κτλ.

Μετά την ολοκλήρωση των αρχικών εισαγωγικών διαλέξεων από τον διδάσκοντα συζητούνται οι ιδέες των φοιτητών για τις εργασίες τους, οι οποίοι καταθέτουν ένα προκαταρκτικό σχέδιο εργασίας, και εκβαθύνεται η προβληματική και η θεματολογία του σεμιναρίου. Στη συνέχεια, σε συγκεκριμένες ημερομηνίες, οι φοιτητές παρουσιάζουν τις εργασίες τους και μέσα από τη συζήτηση επισημαίνονται τυχόν αβλεψίες και συγκριτικά πλεονεκτήματα και προοπτικές συγγραφής και έρευνας.

Στο πλαίσιο αυτών των συναντήσεων επίσης, γίνεται εκτενής χρήση έντυπου, οπτικού και ακουστικού υλικού από τα πεδία της επικαιρότητας, αλλά και από το παρελθόν, ανάλογα με το υπό διερεύνηση θέμα (π.χ. παρουσίαση του εαυτού, χρόνια πάσχοντες, κοινωνικός στιγματισμός, επικοινωνία και διαχείριση της ασθένειας, κτλ).. Επίσης, προβάλλονται μικρές ταινίες τεκμηρίωσης με αντίστοιχο περιεχόμενο για να υπάρξει συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων ανάμεσα στους φοιτητές/τριες.

Τέλος, ενισχύονται οι φοιτητές/τριες να καταθέσουν τις δικές τους «βιωμένες εμπειρίες» ως αφορμή ευρύτερης συζήτησης για θεωρητικά, ερευνητικά, δεοντολογικά και ηθικά ζητήματα, που άπτονται ευαίσθητων κοινωνικών πεδίων. Τέλος, εκτός από το προηγούμενο, παρουσιάζονται διεξοδικά τα ηθικά, δεοντολογικά, επιστημολογικά, πολιτικά και ηθικά ζητήματα που εγείρονται σε αντίστοιχες – κυρίως- ποιοτικές έρευνες πεδίου. Κάθε φοιτητής/τρια (ή ομάδα εργασίας) αναλαμβάνει σε εβδομαδιαία βάση να παρουσιάσει την εξέλιξη της σεμιναριακής εργασίας που έχει αναλάβει.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο, επισκέψεις σε επιλεγμένους θεσμούς, διαλέξεις από προσκεκλημένους ομιλητές/τριες, προβολή εκπαιδευτικών ταινιών και ταινιών τεκμηρίωσης, συζήτηση, καταιγισμός ιδεών, παρουσίαση από φοιτητές/τριες</p>																				
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία (N Vivo, Computer Based Qualitative Analysis Applications) και στην πικοινωνία με τους φοιτητές/τριες</p>																				
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες</i></p>	<p>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας/εργασιών</p> <table border="1" data-bbox="646 1541 1302 1984"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση της Βιβλιογραφίας</td> <td>42 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Εκπόνηση εργασίας</td> <td>42 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Έρευνα Πεδίου</td> <td>27 ώρες</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>150 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39 ώρες	Μελέτη και ανάλυση της Βιβλιογραφίας	42 ώρες	Εκπόνηση εργασίας	42 ώρες	Έρευνα Πεδίου	27 ώρες									Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																				
Διαλέξεις	39 ώρες																				
Μελέτη και ανάλυση της Βιβλιογραφίας	42 ώρες																				
Εκπόνηση εργασίας	42 ώρες																				
Έρευνα Πεδίου	27 ώρες																				
Σύνολο Μαθήματος	150 ώρες																				

μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Ελληνικά, Αγγλικά</p> <p>Η αξιολόγηση και ο τελικός βαθμός θα προκύψει από τη συστηματική και ενεργητική συμμετοχή στις συναντήσεις, από τη μελέτη της σχετικής βιβλιογραφίας και του συνολικότερου υλικού του μαθήματος που μοιράζεται στις διαλέξεις και αναρτάται ηλεκτρονικά και από τη γραπτή εργασία που παραδίδεται στο τέλος του εξαμήνου (Γραπτή Εργασία, Έκθεση/Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση)</p> <p>Για περισσότερες πληροφορίες για τις αρχές και τα κριτήρια, βλ. την επίσημη οικοσελίδα του Τμήματος, στον οδηγό προγράμματος σπουδών</p>

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>-Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</p> <p>α) Εγχειρίδια του μαθήματος:</p> <p>Οικονόμου Χ. & Σπυριδάκης Μ., (Επιμ.), (2012), <i>Ανθρωπολογικές και Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις της Υγείας</i>, Αθήνα: Σιδέρης.</p> <p>Bradby H., (2010), <i>Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας</i>, Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>β) Συμπληρωματική βιβλιογραφία:</p> <p>Αλεξιάς Γ., Τζανάκης Μ. & Χατζούλη Α., (Επιμ.), (2014), <i>Σώμα υπό Επιτήρηση. Ηθικές και Πολιτικές Διαστάσεις της Ιατρικής Τεχνολογίας και της Κοινωνικής Φροντίδας</i>, Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Πουρκός Μ., (Επιμ.), (2017), <i>Το Σώμα ως Τόπος Πληροφορίας, Μάθησης και Γνώσης: Νέες Προοπτικές στην Επιστημολογία και Μεθοδολογία της Ποιοτικής Έρευνας</i>, Θεσσαλονίκη: Δίσιγμα.</p> <p>Σαββάκης Μ., Πατελίδα Α., Σταματέλλου Χ., (2019), «Εξουθενωμένοι Ιατρικοί Μικρόκοσμοι: Κοινωνικές Επιπτώσεις και Καλές Πρακτικές Αντιμετώπισης σε ένα Ελληνικό Νοσοκομείο», <i>Κοινωνιολογική Επιθεώρηση</i>, 5-6 (1): 107-130.</p> <p>Σαββάκης Μ., (2018), «Το Νεκρό Σώμα»: Ποιοτικές Προσεγγίσεις των Κοινωνικών Διαδικασιών του Θνήσκειν», <i>Θεωρία και Έρευνα στις Κοινωνικές και Πολιτικές Επιστήμες</i>, 6: 25-50, http://politika.inpatra.gr/issues/issue6/.</p> <p>Σαββάκης Μ., Αλεξιάς Γ. Κούτρα Λ., Τόγκας Κ. & Στρατοπούλου Ι., (2018), «Σωματικές Εμπειρίες, Εικόνα Σώματος και Κοινωνική Ταυτότητα Ατόμων με Τυφλότητα: Ποιοτική Μελέτη στην Ελλάδα», <i>Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών</i>, 150 Α', doi:http://dx.doi.org/10.12681/grsr.17958.</p>

Σαββάκης Μ. & Καρατζά Ε., (2012), «Ιατρική, Επιστήμη, Ασθένεια και Θάνατος: Μια Μικροκοινωνιολογική Ποιοτική Προσέγγιση», στο Σπυριδάκης Μ. & Οικονόμου Χ., (Επιμ.), *Ανθρωπολογικές και Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις στην Υγεία*, Αθήνα: Σιδέρης: 285-316.

Σαββάκης Μ., (2008), «Από τον Βιοϊατρικό Αναγωγισμό στην Κοινωνιολογική Ερμηνεία της Υγείας και της Ασθένειας», *Σύναψις*, 10: 120-126.

Σαββάκης Μ., (2007α), «Ασθένεια, Εγκλεισμός, Θρησκευτικότητα και Εγχειρήματα Υπέρβασης του Κοινωνικού Στιγματισμού», στο Παπαϊωάννου Σ., (Επιμ.), *Ζητήματα Θεωρίας και Μεθόδου των Κοινωνικών Επιστημών*, Αθήνα, Κριτική: 544-558.

Σαββάκης Μ., (2007β), «Νόσος του Χάνσεν και Κοινωνικός Μετασχηματισμός», *Σύναψις*, 5: 70-84.

Σαββάκης Μ., & Τζανάκης Μ., (2006), «Βιογραφική Ρήξη και Ιδρυματισμός: Θεσμικές και Αφηγηματικές Διαστάσεις μιας Κοινωνικής Διαδικασίας», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 120 Β': 37- 64.

Σπυριδάκης Μ. & Οικονόμου Χ., (Επιμ.), (2012), *Ανθρωπολογικές και Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις στην Υγεία*, Αθήνα: Σιδέρης.

Τζανάκης Μ., & Σαββάκης Μ., (2007), «Ο Ερευνητικός Εαυτός ως Πηγή Γνώσης στην Ποιοτική Κοινωνιολογική Έρευνα», στο Παπαϊωάννου Σ., (Επιμ.), *Ζητήματα Θεωρίας και Μεθόδου των Κοινωνικών Επιστημών*, Αθήνα, Κριτική: 120-138.

Τζανάκης Μ., (2006), «Τεχνικές του Σώματος, Τεχνικές του Εαυτού. Η Ηθική Διάσταση της Χρόνιας Ασθένειας», *Ουτοπία*, 72: 67-80.

- *Συναφή επιστημονικά περιοδικά:*

Qualitative Health Research
Sociology of Health and Illness
Journal of Health and Social Behavior
Journal of Ethnographic & Qualitative Research
Social Theory & Health
Qualitative Social Work: Research and Practice
Qualitative Sociology Review
Qualitative Studies
Qualitative Research
Qualitative Sociology